

POLITIKK

Turtallkameratene

KOMMENTAR

HEGE
ULSTEIN

Lars Sponheim er noe av det festligste norsk politikk har å by på. Når han er i form, er han noe så sjeldent som en standup-komiker med IQ. I går oppsummerte han Venstres siste fire år. En journalistkollega innrømmet glatt at han hadde betalt inngangspenger for å høre på dersom Venstre hadde krevd det. Selv satt jeg der og ønsket at noen kunne finne opp en snakende Lars-Sponheim-dukke til å ha på kjøkkenhylla hjemme.

Det var særlig Sponheims gamle turtallkamerat Jens Stoltenberg det gikk ut over. Stoltenbergs «betraktninger» om at en Høyre/Frp-regjering er det mest sannsynlige alternativet til en fortsatt rødgrønn regjering ble avfeid som skremsler og tull. Han mente Stoltenberg har svært begrensede evner som politisk analytiker, og slo fast at «når Jens antyder at han ikke har noen plan B, er det det samme som å si at han er dum».

Ikke nok med det. Stoltenberg er så visjonsløs og pinglete at man ikke hører hva han sier. «Jeg var ute og kjørte traktor i går da Stoltenberg var på radioen. Ja, jeg måtte jo skru ned turtallet for i det hele tatt å høre hva han sa. Tenk det, han klarer ikke å overdøve en traktor engang!»

Det klarer Sponheim, for å si det sånn.

Kampen om valgkampen utkjempes denne uka. Ap og Frp vil gjerne være hovedmotstandere. Det gir dem oppmerksomhet og det virker mobiliserende for begge partiers velgere. Sponheim og de andre sentrumspartiene frykter at denne konflikten skal dominere. Derfor må de minne velgerne på at det er sentrumspartiene som er på vippen, også etter valget. Paradokset er at Sponheims analyse er den riktigste – men det er Jensens og Stoltenbergs oppkonstruerte konflikt som kommer til å dominere valgkampen.

Skjønt, Sponheim vet å gjøre seg hørt. Kan han overdøve en traktor, skal han alltid klare å overdøve Jens og Jensen, også. Som han så treffende sa det selv: «Skulle dere mangle et oppslag i sommer, er det bare å ringe – dere har nummeret mitt!»

hege.ulstein@dagsavisen.no

KAIA STORVIK
Leder samfunnsavdelingen

politisk@dagsavisen.no

Korallrev vil bli ødelagt når havet blir surere. FOTO: SCANPIX

Mer nedbør vil gi flere ras, som her på Sørlandsbanen.

Vestlandet vil få mest regn i framtida.

FOTO: SCANPIX

Havet vil stige mellom en halv og en meter.

Norge 2100: Flom

Det blir varmere og våtere. Vi kan dyrke mer og trenger ikke fryse så mye om vinteren. Men kystbyene blir liggende i fjæra og havet blir surt. I dag legges nye bilder av framtidens Norges fram.

■ KJETIL ELSEBUTANGEN

– Det viktigste er å få ned klimagassutslippene. Men vi vil uansett få klimaendringer, og de må vi tilpasse oss, sier Helge Drange, professor ved Bjerknessenteret ved Universitetet i Bergen og medlem av klimatilpasningsutvalget.

Klimatilpasningsutvalget er oppnevnt av regjeringen, og oppdraget er å utrede sårbarhet og konsekvenser av klimaendringer for Norge. I dag legger utvalget fram en rapport med en rekke framtidsscenarier for vær og vind til lands og til havs. Det er på dette grunnlaget at utvalget i neste omgang skal foreslå konkrete

klimatilpasningstiltak i Norge og sette en prislapp på disse.

Rapporten «Klima i Norge 2100» bygger på FNs klimapanel og ny forskning. Den tar for seg blant annet temperaturøkning, nedbør, vekstsesong og havnivåstigning i ulike deler av landet.

– Vi regner med en temperaturøkning i Norge i dette århundret på mellom 2,3 og 4,6 grader. Den laveste verdien er lite sannsynlig. Til det trengs det betydelige kutt i klimautslippene ganske raskt. Vi regner middels til høy verdi som det mest sannsynlige, sier Drange til Dagsavisen.

NY VÅR

Den ventede temperaturøkningen på 2,3-

4,6 grader er et gjennomsnitt for hele året. Oppvarmingen vil bli størst om høsten og vinteren. Geografisk er det i nord temperaturen vil stige mest.

Oppvarmingen gjør at vintrene blir kortere. Behovet for fyring blir mindre. Langs hele kysten blir snøsesongen to-tre måneder kortere enn nå. Det kan glede alle som hater snø og elsker en tidlig og lang vår. Baksiden er at flommer som er utløst av is- og snøsmelting vil komme tidligere på året.

Oppvarmingen betyr også at vi kan dyrke jorden lenger i sommerhalvåret og at større jordbruksarealer vil bli åpnet for nydyrking, ikke minst i Nord-Norge og i fjellbygdene i Sør-Norge.

– Vekstsesongen blir to-tre måneder lenger, sier Drange.

VÅTERE

Klimatilpasningsutvalget forventer en økning i årsnedbøren på mellom 5 og 30 prosent i Norge, avhengig av de ulike

FOTO: SCANPIX

Bryggen i Bergen vil havne under vann.

FOTO: SCANPIX

FOTO: SCANPIX

Kortere skisesong, som her på Folgefonna. FOTO: SCANPIX

– Egentlig håper vi jo at vi ikke når målet, for det vil bety at det er tilstrekkelig med is, sier Skinnarmo.

Polekspedisjon uten ishindring

For første gang vil det være mulig å seile gjennom Nordøstpassasjen i Arktis direkte og uten isbryting. Klimaendringene har ført til at polisene smelter.

■ REBECCA SHIRIN JAFARI

I dag drar den norske polfareren Ola Skinnarmo med mannskap ut på ekspedisjon til Arktis.

Sammen med mannskapet fra WWF skal han for første gang prøve å nå enden av Nordøstpassasjen uten å måtte bryte gjennom is. Skinnarmo er bekymret for hvilket syn som vil møte ham.

ISEN SMELTER RASKT

– Arktis smelter raskt. Sommerisen er 40 prosent mindre enn den var for rundt tretti år siden. Det er skremmende, sier han.

I september vil de etter planen nå målet, som er Alaska. Skinnarmo regner med at minimumsrekorden for minst is i Arktis da vil være nådd.

– I år kan vi kalle dette en ekspedisjon, men om noen år kan det tenkes at cruiseskip kan

passere Nordøstpassasjen om sommeren hvis utviklingen fortsetter, sier Skinnarmo.

ISBJØRNENE TRUES

Med seg har han blant andre isbjørnkoordinator og ekspert i WWF, Geoffrey York fra Alaska. Han ventet å se isbjørnene tynnere og at flere små isbjørner ikke lenger har foreldre. Mannskapet skal også besøke ulike bosetninger i Sibir for å oppnå kunnskap om hva som skjer når isbjørnene trekker mot land fordi isen smelter.

– Polisen smelter, og isbjørnene mister hjemmene sine. Men på land bor det noen steder mennesker, og det skaper problemer, sier York.

rebecca.jafari@dagsavisen.no

Arktis smelter raskt. Sommerisen er 40 prosent mindre enn den var for ca. tretti år siden. Det er skremmende.

Ola Skinnarmo, polfarer

m og ras, men ny vår

scenariene. Det blir økt nedbør for alle landsdeler og alle sesonger, med ett unntak: Det blir mindre nedbør på Østlandet og Sørlandet om sommeren.

På Vestlandet kan nedbøren om høsten og vinteren øke med hele 40 prosent.

– Det øker faren for flom og ras som blir utløst av store nedbørsmengder på kort tid, sier professor Drange.

BRYGGEN UNDER VANN

Utvalget anslår at havet vil stige rundt 70 cm langs Sørlands- og Vestlandskysten, 60 cm i nord og 40 cm innerst i Oslo- og Trondheimsfjorden. Grunnen til disse forskjellene er at samtidig som havet stiger, løfter også landet seg, og det skjer mest innerst i Oslo- og Trondheimsfjorden.

– En havstigning på en halv til en meter for Norge vil bli en stor utfordring for alle byer og tettsteder langs kysten. Vann vil gå inn i bygninger, kaianlegg, veier og avløp. Bryggen i Bergen vil bli liggende permanent under vann i andre

halvdelen av dette århundret, så der må det gjøres noe, sier Drange.

Han peker videre på at økt temperatur i havet vil bringe nye og varmekjære fiskearter til norske farvann.

SURT HAV

Klimatilpasningsutvalget forventer også en dramatisk forsuring av havet. Havet tar nemlig opp store mengder CO₂ fra atmosfæren, og i kalde havområder som de norske skjer dette raskere enn i varmere farvann.

– Vi forventer en nedgang i pH-verdien på 0,5 enheter. Det er en alvorlig forsuring. Vi må sannsynligvis 20 millioner år tilbake for å finne en tilsvarende situasjon. Det vil påvirke økosystemet med ukjente konsekvenser for plankton og fisk, sier Drange.

Utvalget han er medlem av skal legge fram sin endelige rapport innen 1. november neste år.

kjetil.elsebutangen@dagsavisen.no

«Bryggen i Bergen vil bli liggende permanent under vann i andre halvdel av dette århundret.»

Helge Drange, professor ved Bjerknes-senteret ved Universitetet i Bergen.

FOTO: UIB.

KLIMA I NORGE 2100

■ Klimatilpasningsutvalget forventer en temperaturøkning i Norge på 2,3-4,6 grader innen 2100.

■ Snøsesongen langs kysten vil bli to-tre måneder kortere, og vekstsesongen to-tre måneder lengre.

■ Nedbørsmengden vil øke med mellom 5 og 30 prosent. På Vestlandet kan nedbøren om høsten og vinteren øke med 40 prosent.

■ Havnivået vil stige rundt 70 cm langs Sørlands- og Vestlandskysten, 60 cm i nord og 40 cm innerst i Oslo- og Trondheimsfjorden.

■ Havet vil bli kraftig forsuret.

(Klimatilpasningsutvalgets rapport)